

ANALIZĂ CURRICULARĂ A PROGRAMELOR DE INSTRUIRE A CADRELOR DIDACTICE

Felicia IUROAIA

Universitatea „Petre Andrei” din Iași, România

It's a new generation of teachers need to be prepared to cope with change but to promote, as long as the main ability of the teacher would have thought of such prospective. By comparison with the past, when people sought to extend inter-relationships with organizations, jobs, today we are witnessing a trend of increased instability. Education should cope with this instability that characterized the society in which we live.

The training programs are aimed at broadening the professional knowledge so that teachers in secondary education to meet the changes required to design and implement teaching curriculum approach. Issues covered during these training courses are knowledge of current issues teacher discipline; prove the capabilities needed to design, organize, conduct and evaluation of teaching. Studies so far on the use of training programs for adults and preferences expressed by those who are directly interested, most tend to show positive appreciate the usefulness of these forms of training as a chance for someone to build a career.

Curricular analysis captures a significant tendency among young people pre-qualified, as may be more mobile in terms of outplacement, but there is a need articulation training system continues with education and initial training.

Introducere

Formarea cadrelor didactice reprezintă o componentă-cheie a oricărui sistem educațional, componentă care, la rândul ei, este declarată ca prioritară și anticipează dezvoltarea învățământului. O reformă educațională comprehensivă, de tipul celei care se desfășoară în România în ultimii ani, implică organizarea unor programe complexe de dezvoltare a competențelor didactice.

E o necesitate ca noua generație de profesori să fie pregătită nu doar să facă față schimbării, dar să o și promoveze, atât timp cât abilitatea principală a cadrului didactic ar fi gândirea de tip prospectiv. Făcând o comparație cu trecutul, când oamenii căutau să-și prelungească relațiile interindividuale, cu organizațiile, cu locurile de muncă, astăzi asistăm la o tendință sporită de instabilitate. Indivizii caută să-și diversifice relațiile în care sunt implicați, ceea ce conduce la un grad mai mare de instabilitate socială. Educația trebuie să facă față acestei instabilități care caracterizează societatea în care trăim.

Curriculum, instruire și formare continuă

Teoriile moderne consideră necesară înlocuirea modelului cadrului didactic ca „specialist într-un domeniu, curând depășit de evoluțiile științifice” cu cel al cadrului didactic formator, capabil să se adapteze la nou, să se autoformeze permanent. Cadrele didactice sunt, poate, partenerii cei mai importanți în procesul de modernizare a sistemului de învățământ. În acest context, înnoirea rolului cadrului didactic trebuie să aibă în vedere aspecte precum: practicarea drepturilor omului în școală, acordând prioritate unei pedagogii comparative și instaurând un climat de încredere în clasă, centrarea învățării pe elev, rolul de mediator între elevi și mediul lor, folosirea evaluării ca modalitate de progres, cu accent pe evaluarea formativă, utilizarea noilor abordări pedagogice și a noilor tehnologii informaționale. Cadrul didactic trebuie să fie un organizator al situațiilor de învățare și un element de legătură între elev și societate, care mediază și facilitează accesul la informație.

Împărțirea curriculumului în arii curriculare a condus la solicitarea unei implicări mai mari din partea profesorilor. Activitățile și abordările transcureculare și interdisciplinare au făcut ca dificultățile cu care se confruntă profesorul să fie mai mari. Aceasta impune ca programele de formare inițială și continuă a profesorilor să ia în considerare trecerea de la informativ la formativ, profesorul fiind cel care va dezvolta competențele de gândire ale elevului, realitate ce impune prezența stagiilor de formare continuă pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar. Învățământul începe să pună accent pe problemele umane, pe valorile estetice, etice și civice.

Adaptarea competențelor cadrelor didactice la schimbările curriculare din sistemul școlar urmărește să țină seama de factorii care au generat reforma curriculumului: evoluții ale științei și tehnologiei, implicații ale aspectelor socioculturale, economice și politice asupra sistemului de învățământ, dinamica pieței muncii etc.

Tematica programelor de formare continuă urmărește lărgirea cunoștințelor profesionale, conducând spre formarea de competențe și abilități, astfel încât cadrele didactice din învățământul preuniversitar să poată răspunde schimbărilor proiectării și realizării activității didactice impuse de abordarea curriculară. Aceste cursuri de pregătire obligă la cunoașterea de către profesor a problematicii actuale a disciplinei, precum și la probarea capacităților necesare pentru proiectarea, organizarea, desfășurarea și evaluarea activității didactice. În funcție de obiectivele formării, formatorul de formatori poate opta asupra unor metode și tehnici corespunzătoare, știut fiind faptul că, în unele situații, întrebuințarea unora poate fi mai inspirată decât utilizarea altora. Spre exemplu: dacă obiectivele formării ar fi de a transmite cunoștințe, atunci s-ar putea desfășura activități de formare prin lectură, prezentări, brainstorming, studii de caz etc. Pentru situația în care obiectivul formării ar fi predarea abilităților (manuale, de planificare, de gândire etc.), atunci formatorii ar putea să desfășoare activități de formare utilizând tehnici ca demonstrații sau instrucțiuni, urmate de activități practice și de corectare a greșelilor. Când obiectivul de formare este schimbarea atitudinilor/valorilor, atunci tehnici ca discuția, jocul de rol, simularea, exercițiile de clarificare etc. ar constitui tehnici recomandate.

Studiile efectuate până acum cu privire la utilizarea programelor de formare profesională pentru adulți și la preferințele exprimate de cei care sunt direct interesați indică tendința majorității de a aprecia pozitiv utilitatea acestor forme de instruire ca o șansă în plus în vederea construirii unei cariere. Tendința este mai semnificativă în rândul persoanelor tinere precalificate, care se dovedesc mai mobile din punctul de vedere al reorientării profesionale. Dar, se simte nevoia articulării sistemului de formare profesională continuă cu sistemul educațional și de formare profesională inițială.

Analiza curriculară a programelor de instruire pentru cadrele didactice se impune datorită noutăților aduse de reforma curriculumului în plan european, care prevede adaptarea profesorilor sau a educației la nevoile fiecărui elev, exersarea capacității de adaptare a cadrelor didactice la diversitatea elevilor, de sprijinire a achizițiilor acestora, de motivare pentru obținerea de performanțe superioare și dezvoltarea de capacități pentru autoeducație.

Analiza curriculară surprinde măsura în care se urmărește dezvoltarea de atitudini și valori dezirabile, dezvoltarea abilităților, a gândirii critice, preocuparea pentru adecvarea instruirii la nevoile fiecărui individ, maximizarea potențialului individual, predarea și învățarea centrate pe elev, evaluarea holistică a performanțelor.

Concluzionăm afirmând că problematica pregătirii cadrelor didactice face necesară punerea în discuție nu doar a problemei formării, ci mai ales a problemei formării formatorilor. Formarea continuă a cadrelor didactice reprezintă un cadru de devenire a adultului în plan cognitiv, afectiv și psihosocial, iar practica didactică a sesiunilor de formare urmărește favorizarea interdisciplinarității și a transdisciplinarității, prin încurajarea lucrului în echipă și prin dezvoltarea comportamentelor necesare dezvoltării managementului relațiilor umane.

Studiu privind importanța activității didactice și organizatorice din cadrul cursurilor de instruire a cadrelor didactice

Studiul de față reprezintă o formă sintetică a unei ample analize, rezultatul muncii susținute de organizare și coordonare a activității de formare continuă a unei echipe de formatori ai instituțiilor ofertante, formabili – cadre didactice din județul Iași, inspectori și metodiști ai ISJ Iași, care surprinde aspecte semnificative asupra importanței activității didactice și organizatorice din cadrul sesiunilor de formare continuă pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar.

Analiza a urmărit să identifice percepția asupra activității sesiunilor de formare, considerând drept criteriu mediul de proveniență (urban sau rural) al participanților, pentru a identifica eficiența participării la aceste programe și necesitățile de formare în viitor.

Ca metodă de investigare s-a optat pentru chestionar, fiind investigați 60 de subiecți – profesori, învățători, educatoare, participanții provenind din satele și comunele județului Iași, precum și din municipiul Iași.

Date generale privind participării la sesiunile de formare:

- în total participanți la cursuri – 600;
- în total participanți la investigație – 60;
- în total din mediul urban – 56,66%;
- în total din mediul rural – 43,33%.

Principalele domenii și aspecte concrete vizate au fost cele referitoare la:

- ✓ Necesitatea organizării cursurilor de formare continuă pentru profesorii din învățământul preuniversitar

- ✓ Motivația participării la cursuri
- ✓ Sursele de informare și modalitatea de înscriere la sesiunile de instruire
- ✓ Metode și tehnici specifice educației adulților
- ✓ Ergonomie – spațiu – timp – materiale didactice
- ✓ Avantajele organizării sesiunilor de instruire
- ✓ Dezavantajele și impedimentele sesiunilor de formare
- ✓ Modul de valorificare a competențelor dobândite în timpul participării la cursuri
- ✓ Eficientizarea activității profesionale ca efect al participării la sesiunile de formare.

Necesitatea organizării cursurilor de formare continuă pentru profesorii din învățământul preuniversitar

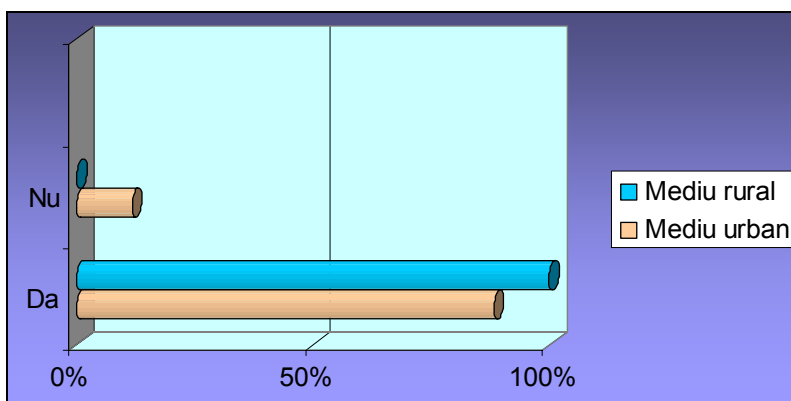

Fig.1. Utilitatea strategiilor de formare.

Tabelul 1

Necesitatea organizării cursurilor de formare continuă pentru profesorii din învățământul preuniversitar

Item	Mediu urban	Mediu rural
Da	88,23%	100%
Nu	11,77%	-

La nivelul acestei categorii de participanți opiniile privind necesitatea participării la sesiunile de formare continuă este împărțită. Beneficiarii din mediul rural consideră necesare aceste stagii în proporție de 100%. Beneficiarii din mediul urban susțin utilitatea stagiilor de formare continuă în proporție foarte mare (88,23%).

Explicațiile privind aceste opinii pot fi diverse: multitudinea ofertelor de programe de formare continuă existentă în comunitățile urbane (propușe de diverși furnizori, acreditate sau nu), experiențe neplăcute din timpul unor stagii de formare, neadaptarea conținutului/a curriculei la așteptările participanților etc.

Motivația participării la cursuri

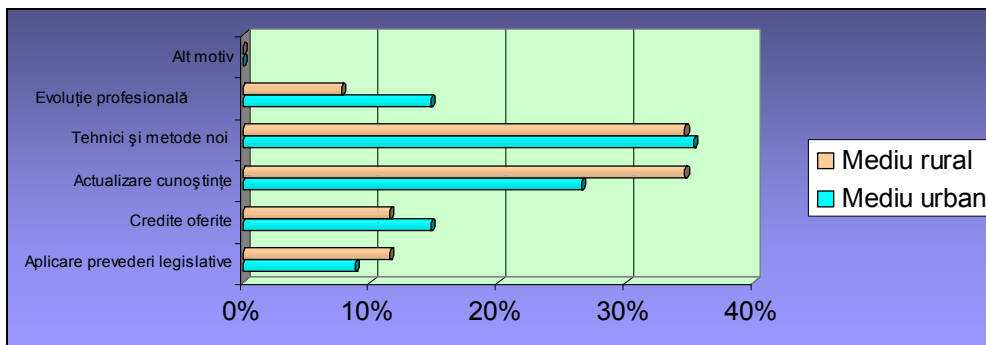

Fig.2. Motivația participării la stagiul.

Tabelul 2

Motivația participării la cursuri

Item	Mediu urban	Mediu rural
Aplicarea prevederilor privind formarea continuă obligatorie	8,82%	11,54%
Punctajul/creditele oferite de aceste cursuri	14,71%	11,54%
Actualizarea cunoștințelor de specialitate	26,48%	34,61%
Dorința de a însuși noi tehnici și metode de lucru	35,29%	34,61%
Evoluția profesională în contextul existenței unui sistem de recompense	14,70%	7,70%
Alt motiv	-	-

Indiferent de mediul de proveniență, motivația cea mai puternică privind participarea la cursuri o constituie dorința de îmbunătățire a activității profesionale prin cunoașterea noutăților de ultimă oră în domeniul de activitate – strategii de lucru și informații actualizate.

Aplicarea prevederilor legislative privind activitatea de formare continuă sau evoluția profesională în cadrul unui sistem concurențial nu reprezintă pentru nici o categorie de beneficiari un impuls de a participa la astfel de programe de formare continuă.

Sursele de informare și modalitatea de înscriere la sesiunile de instruire

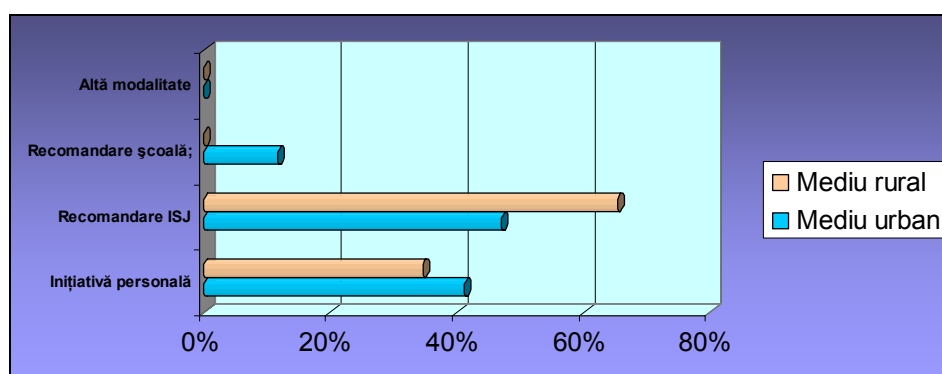

Fig.3. Modalitatea de înscriere la stagiul.

Tabelul 3

Sursele de informare și modalitatea de înscriere la sesiunile de formare continuă

Item	Mediu urban	Mediu rural
Inițiativă personală	41,18%	34,61%
Recomandare din partea inspectorului de specialitate	47,06%	65,39%
Recomandare din partea responsabilului de activitatea de formare continuă din școală	11,76%	-
Altă modalitate	-	-

Sursele de informare cu privire la organizarea sesiunilor de formare continuă sunt, în principal, cele oferite de inspectoratul școlar județean. Astfel, informațiile specifice oferite pe cale oficială (din partea inspectorului de specialitate) reprezintă un argument forte privind necesitatea parcurgerii unui astfel de curs, în mod special în mediul rural, unde sursele de informare sunt reduse.

În mediul urban oportunitățile de informare sunt diverse și regăsim, aproximativ la același nivel, două surse de informare: recomandări din partea inspectoratului școlar județean și inițiativa specifică în a identifica și selecta informațiile de interes.

Metode și tehnici specifice educației adulților

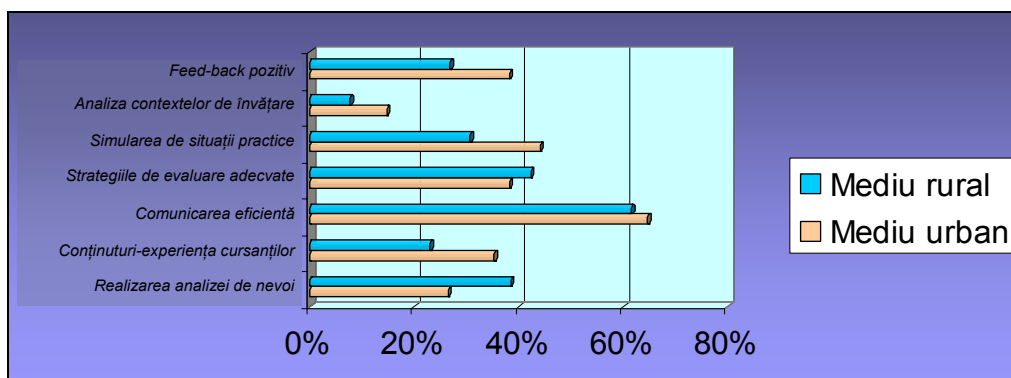

Fig.4. Criterii de organizare a programului de formare adresat adulților.

Tabelul 4

Metode și tehnici specifice educației adulților

Item	Mediu urban	Mediu rural
S-a realizat analiza nevoilor de formare ale cursanților	26,47%	38,46%
Conținuturile au fost abordate în acord cu experiența și așteptările cursanților	35,29%	23,07%
Comunicarea formatori-cursanți a fost eficientă	64,70%	61,53%
Strategiile de evaluare au fost adecvate	38,23%	42,30%
Simularea unor situații practice de învățare transferabile în activitatea didactică	44,11%	30,76%
Analiza contextelor de învățare propuse	14,70%	7,69%
Oferirea unui feed-back pozitiv din partea formatorilor	38,23%	26,92%

Ambele categorii de beneficiari apreciază în proporție semnificativă maniera în care a avut loc comunicarea în timpul activităților.

Din altă perspectivă, profesorii din mediul rural consideră că au fost prezentate situații de învățare care pot fi transferate și în alte contexte, dar nu s-a insistat suficient pe analiza acestora, aspect identificat de altfel și de profesorii din mediul rural, dar într-o proporție mai mică.

O neconcordanță care se poate observa este cea dintre momentul realizării analizei de nevoi și adaptarea conținuturilor propuse la experiența și așteptările participanților. Aceasta se remarcă la ambele categorii de respondenți, dar în proporție inversă. Putem specula faptul că aceștia nu cunosc exact în ce constă „analiza nevoilor unui grup de cursanți” și nu au reușit să identifice etapa respectivă, din moment ce recunosc că s-a ținut cont de așteptările lor sau, chiar dacă a avut loc, ea nu a fost valorificată în timpul cursului (a fost realizată doar formal).

Ergonomie – spațiu – timp – alte resurse didactice

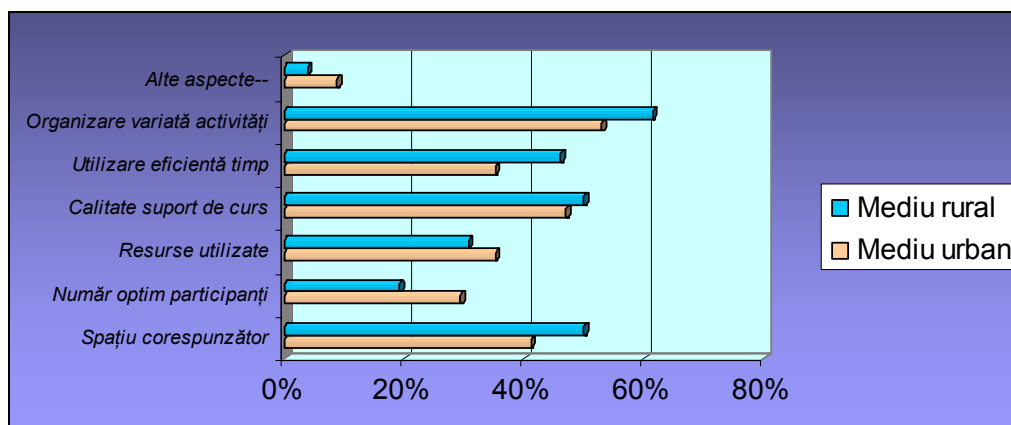

Fig.5. Aspecte organizatorice privind stagiul de formare.

Tabelul 5

Aspectele ergonomice, de spațiu și timp, alte resurse didactice

Item	Mediu urban	Mediu rural
Spațiul corespunzător	41,17%	50%
Numărul de participanți	29,41%	19,23%
Resurse utilizate	35,29%	30,76%
Calitatea suportului de curs	47,05%	50%
Utilizarea eficientă a timpului de lucru	35,29%	46,15%
Forme variate de organizare a activității	52,94%	61,53%
Alte aspecte	8,82%	3,84%

Din punctul de vedere al aprecierii aspectelor referitoare la organizarea cursului, ambele categorii de beneficiari se situează aproximativ pe aceleași poziții.

Astfel în prim-plan se află modul cum au fost structurate secvențele de curs – prin propunerea mai multor forme de realizare a obiectivelor propuse.

Alte aspecte se referă strict la aspecte colaterale conținutului, dar importante pentru atingerea scopului stagiului în sine sunt: spațiul pus la dispoziție, modul cum a fost structurat suportul de curs și timpul alocat fiecărei secvențe în parte.

În același timp, ambele categorii de respondenți consideră că sunt și alte aspecte de care ar fi trebuit să se țină cont, dar nu le precizează.

Avantaje ale organizării sesiunilor de instruire

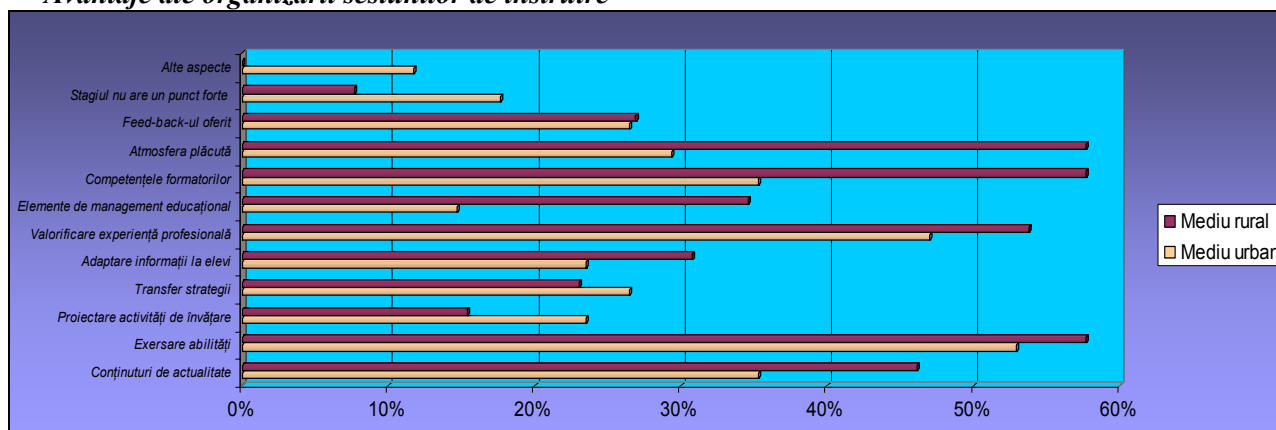

Fig.6. Puncte forte ale stagiului.

Tabelul 6

Avantajele organizării sesiunilor de formare

Item	Mediu urban	Mediu rural
Abordarea unor conținuturi interesante și de actualitate	35,29%	46,15%
Exersarea abilităților de comunicare și relaționare	52,94%	57,69%
Proiectarea unor activități de învățare relevante pentru contextele de viață reale ale elevilor	23,52%	15,38%
Crearea oportunităților de transfer al strategiilor propuse la grupul de elevi	26,47%	23,07%
Posibilitatea adaptării informațiilor transmise la diversitatea grupurilor educate	23,52%	30,76%
Valorificarea experiențelor profesionale ale cursanților	47,05%	53,84%
Prezentarea unor elemente de management educațional	14,70%	34,61%
Competențele formatorilor	35,29%	57,69%
Atmosfera plăcută din timpul activităților	29,41%	57,69%
Feed-back-ul oferit de formator	26,47%	26,92%
Stagiul nu are un punct forte	17,64%	7,69%
Alte aspecte	11,76%	-

Aspectele comune surprinse de cele două categorii de cadre didactice, respectiv din mediul rural și din cel urban, au în vedere: aspectul practic prin exersarea competențelor de comunicare și relaționare, valorificarea experienței participanților și conținuturile actualizate.

Participanții din mediul rural găsesc cursurilor de formare mai multe puncte forte, comparativ cu cadrele didactice din mediul urban.

Cadrele didactice din mediul rural au considerat relevantă atmosfera creată de către formatori în timpul activităților didactice și de instruire, utilizând metode și procedee didactice adecvate și materiale educaționale cu efect formativ în perfecționarea cadrelor didactice.

Întâlnim și participanți care consideră că stagiul nu are nici un punct forte, procentul mai mare fiind în mediul urban, aceștia fiind mai exigenți și bucurându-se, în același timp, de o ofertă mai bogată privind formarea continuă.

Dezavantajele și impedimentele organizării sesiunilor de formare

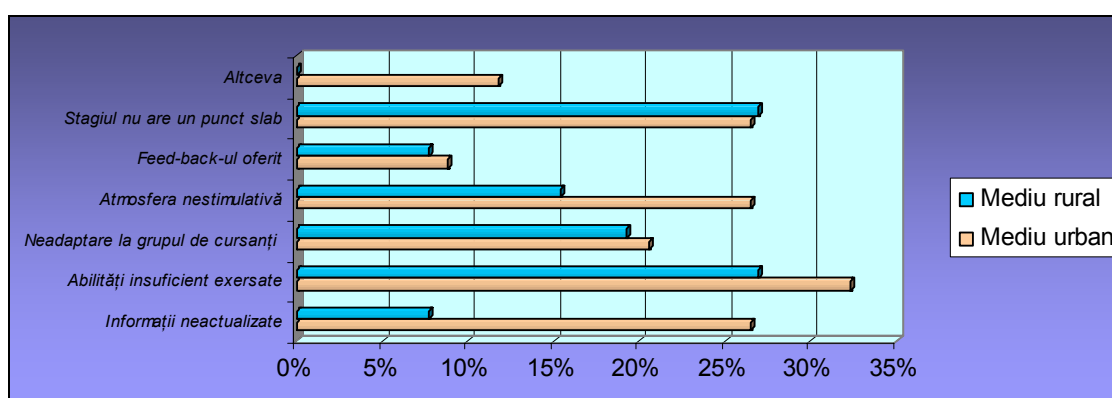

Fig.7. Puncte slabe ale stagiului.

Tabelul 7

Dezavantajele și impedimentele sesiunilor de formare

Item	Mediu urban	Mediu rural
Cunoștințele/informațiile neactualizate/neadaptate	26,47%	7,69%
Abilități insuficient exersate pe parcursul stagiului	32,35%	26,92%
Competențele formatorilor neadaptate grupului de cursanți	20,58%	19,23%
Atmosfera nestimulativă din timpul activităților	26,47%	15,38%
Feed-back-ul oferit de formator	8,82%	7,69%
Stagiul nu are un punct slab	26,47%	26,92%
Altceva	11,76%	-

Datele din tabelul de mai sus denotă că respondenții din mediul urban sunt mai exigenți, deoarece numărul de puncte slabe identificate de aceștia, prin comparație cu cel identificat de cei din mediul rural, este mai mare.

Din punctul de vedere al tuturor participanților, ar trebui ca organizatorii să pună un accent mai mare pe aspectul practic-aplicativ al procesului de predare-învățare, în cadrul căruia ar putea fi exersate și dezvoltate într-o măsură mult mai mare competențele legate de comunicare și relaționare, acestea constituind o premisă pentru eficientizarea activității didactice.

Unele cadre didactice din mediul urban propun a se remedia calitatea informațiilor transmise, precum și mediul educațional/atmosfera de lucru în care s-au desfășurat activitățile.

Întâlnim și participanți care consideră că stagiul a decurs normal și nu are nici un punct slab.

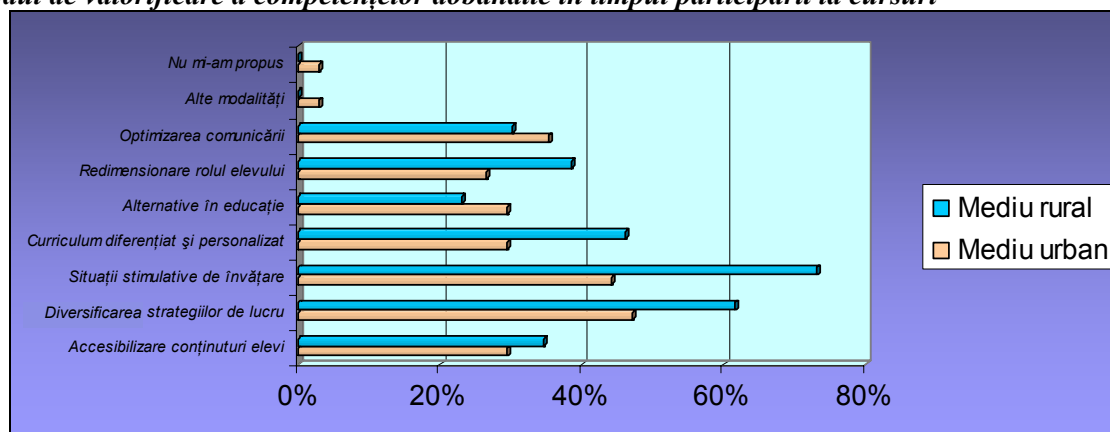
Modul de valorificare a competențelor dobândite în timpul participării la cursuri

Fig.8. Valorificarea abilităților dobândite în timpul stagiului.

Tabelul 8

Modul de valorificare a competențelor dobândite în timpul participării la cursuri

Item	Mediu urban	Mediu rural
Accesibilizarea conținuturilor transmise elevilor	29,41%	34,61%
Diversificarea strategiilor de lucru cu elevii	47,05%	61,53%
Crearea unor situații stimulative de învățare	44,11%	73,07%
Proiectarea unui curriculum diferențiat și personalizat	29,41%	46,15%
Oferirea unor alternative în educație prin activități de timp liber	29,41%	23,07%
Redimensionarea rolului elevului ca partener al propriei formări	26,47%	38,46%
Optimizarea comunicării între partenerii educației	35,29%	30,07%
Alte modalități	2,94%	-
Nu mi-am propus	2,94%	-

În ceea ce privește transpunerea competențelor dobândite în activitatea curentă, toți participanții au aceeași opinie (indiferent de procentul obținut de fiecare categorie în parte) – achizițiile lor se vor reflecta în activitatea directă cu elevii prin adoptarea unor strategii de lucru, adaptate fiecărui grup în parte și propunerea unor contexte stimulative de învățare care să motiveze elevii, făcându-i să se simtă valorificați și apreciați.

Există și cadre didactice care nu și-au propus să valorifice ceea ce au acumulat în timpul sesiunilor de formare, considerând că achizițiile respective „sunt doar în plan personal și nu se reflectă în activitatea profesională”.

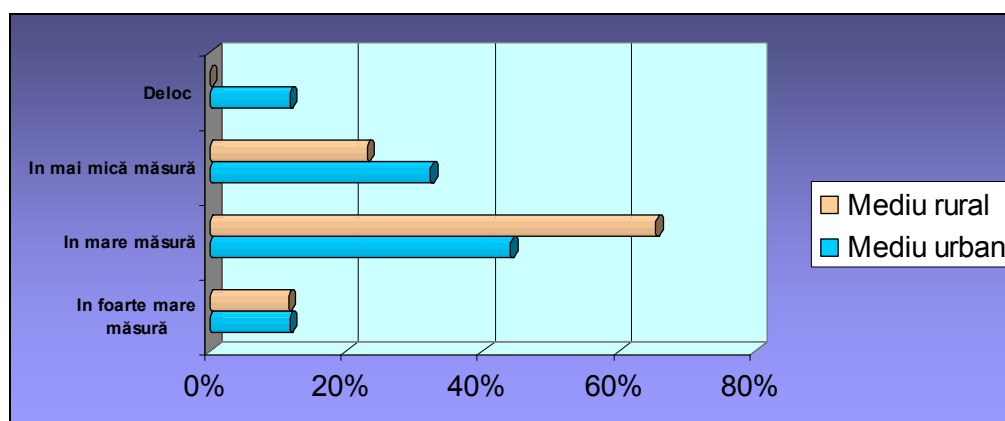
Eficientizarea activității profesionale ca efect al participării la sesiunile de formare

Fig.9. Eficientizarea activității profesionale.

Tabelul 9

Eficientizarea activității profesionale ca efect al participării la sesiunile de formare

Item	Mediu urban	Mediu rural
În foarte mare măsură	11,76%	11,55%
În mare măsură	44,12%	65,38%
În mai mică măsură	32,35%	23,07%
Deloc	11,76%	-

Indiferent de mediul în care își desfășoară activitatea, aproximativ 50% din cadrele didactice chestionate consideră că activitatea lor profesională va fi mai eficientă „în mare măsură”.

Tot în sprijinul ipotezei avansate despre spiritul critic al cadrelor didactice din mediul urban vin și următoarele rezultate: un procent semnificativ (32,35%) consideră că aceste cursuri de formare continuă îi va influența într-o mai mică măsură, 11,76% consideră că nu îi va influența deloc.

Se poate afirma că sesiunile de formare continuă au venit semnificativ în întâmpinarea necesităților de perfecționare a cadrelor didactice din mediul rural.

Concluzii

Eforturile de modernizare și îmbogățire a sistemului formelor de organizare a activității educaționale atât pentru adulți, cât și pentru elevi, constituie obiectul multor cercetări din domeniul pedagogiei generale și al didacticilor speciale. Amintim aici câteva din temele de cercetare practic-aplicativă și teoretică ce stau în atenția didacticienilor și care fac obiectul dezbaterilor universitare, în situația în care analizează curricula preuniversitară, în vederea îmbunătățirii ei: predarea pe echipe de profesori (team-teaching); instruirea pe grupe/clase de nivel; metoda sistemică; organizarea tripartită a orarului (tiers-temp) etc. (M.Ionescu, 2000, p.245).

Cercetările practice și teoretice, analiza curriculumelor propuse predării-învățării în cadrul sesiunilor de formare continuă au demonstrat că educația poate fi realizată numai cu concursul tuturor componentelor sistemului complex al formelor de organizare a activității educaționale. De asemenea, în ceea ce privește formele de organizare a activității formabililor – frontală, pe grupe, individuală sau combinată, cercetările teoretice și experimentale au demonstrat că în practica instruirii este nevoie de o îmbinare a lor în diferitele secvențe didactice, funcție de anumite criterii.

Ca urmare a cercetării realizate asupra activității didactice a programelor de formare continuă, se impune precizarea că metodele tradiționale, cu un lung istoric în instituția școlară, pot fi păstrate, cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern. În același demers se încadrează și metodele moderne, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, cu condiția de a-l obliga pe cursant la dobândirea cunoștințelor printr-un efort propriu de investigație experimentală sau valorificând tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul). Într-un sistem modern de educare și dezvoltare a individului, metodele de învățământ sunt capabile să declanșeze angajarea cursanților în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare. Un criteriu de apreciere a eficienței metodelor didactice îl reprezintă valențele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalității formabililor, impact care variază funcție de tipul metodei didactice de instruire.

Deoarece în școlile din România se practică într-o proporție mai mare modelul tradițional față de cel modern, se cer puse în dezbatere câteva propuneri cu privire la îmbunătățirea programelor curriculare, a metodologiei didactice și a tehnicilor de instruire, propuneri surprinse în cadrul desfășurării cercetării de față: respectarea principiului inter- și transdisciplinarității, organizarea mai multor activități practice în care formabilii să poată exersa noile competențe dobândite, adaptarea cursurilor la programele școlare și actualizarea conținuturilor la disciplinele de specialitate, utilizarea calculatorului, oferirea unor suporturi de curs de calitate.

În cercetarea de față atragem atenția și asupra câtorva propuneri privind eficientizarea organizatorică a programelor de formare, acestea constituind un rezultat al derulării sesiunilor de cursuri de instruire: organizarea cursurilor în timpul vacanțelor școlare, realizarea cursurilor pe cicluri de învățământ (gimnazial, liceal), modificarea atitudinii formatorilor față de cursanți, parteneriate cu formatori din alte state, sincronizarea programului școlar-curs de formare, analiza mai amănunțită a nevoilor de formare ale cursanților. Se solicită organizarea pe arii curriculare (și nu pe discipline) a cursurilor organizate pentru cadrele didactice din învățământul special,

se preferă anunțarea modalităților de evaluare de la începutul cursului de formare și alegerea unor strategii de evaluare mai eficiente.

Complexitatea problematicii instruirii este în creștere, atât în plan vertical, cât și orizontal. Extinderea cercetărilor în adâncime are rolul de a furniza clarificări din punct de vedere logic, sociologic și psihopedagogic, iar pe orizontală – de a extinde aria sa de cuprindere, de la obiective, conținut, principii, tehnologie didactică până la tipul de arhitectonică școlară și până la relația cu factorii umani și tehnici implicați în procesul didactic. În prezent, pedagogia încearcă să-i arate profesorului ce poate spera să obțină binomul educațional prin învățământ, având în vedere circumstanțele date și resursele de care dispune.

Bibliografie:

1. Hopkins D., Ainscow M.; West M. Perfecționarea școlii într-o eră a schimbării. - Chișinău: Prut Internațional, 1998.
2. Ionescu M. Demersuri creative în predare și învățare. - Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2000.
3. Iucu B. Romiță. Patru exerciții de politică educațională în România. Formarea cadrelor didactice. - București, 2005.
4. Pastiaux E. et J. Précis de pédagogie. - Paris: Nathan, 1997.
5. Formarea continuă // Revista Centrului Național de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar (București) 2003, nr.6.

Prezentat la 25.12.2011